

Bruxelles, 28. studenoga 2025.
(OR. en)

16140/25

UEM 607	RECH 527
ECOFIN 1645	ENER 636
SOC 819	JAI 1816
EMPL 537	GENDER 205
COMPET 1263	ANTIDISCRIM 121
ENV 1303	JEUN 245
EDUC 480	SAN 788
ECB	EIB

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ

Datum primitka: 25. studenoga 2025.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2025) 955 final

Predmet: KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOJ SREDIŠNJOJ BANCI, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU, ODBORU REGIJA I EUROPSKOJ INVESTICIJSKOJ BANCI
Europski semestar 2026.: jesenski paket
Ostvarenje ciljeva Kompassa konkurentnosti: poticanje daljnjeg napretka reformi i ulaganja

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 955 final.

Priloženo: COM(2025) 955 final

Strasbourg, 25.11.2025.
COM(2025) 955 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOJ SREDIŠNJOJ BANCI, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I
SOCIJALNOM ODBORU, ODBORU REGIJA I EUROPSKOJ INVESTICIJSKOJ
BANCI**

**Europski semestar 2026.: jesenski paket
Ostvarenje ciljeva Kompassa konkurentnosti: poticanje daljnjeg napretka reformi i
ulaganja**

Europski semestar 2026.: jesenski paket

Ostvarenje ciljeva Kompassa konkurentnosti: poticanje daljnjeg napretka reformi i ulaganja

Jačanje konkurentnosti EU-a kako bi se osigurao održiv prosperitet i dalje je glavni prioritet Europske komisije. U prošlogodišnjem Draghijevom izvješću¹ jasno su utvrđeni strukturni izazovi s kojima se suočava europska konkurentnost te je predložena nova industrijska strategija za Europu. Kompas konkurentnosti² izrađen je na tom temelju kako bi se definirali strateški prioriteti za sljedećih pet godina u tri prioritetna područja: premošćivanje inovacijskog jaza, dekarbonizacija gospodarstva i smanjenje strateških ovisnosti, te pet horizontalnih čimbenika³. EU je u međuvremenu pokrenuo više dalekosežnih inicijativa politike kojima podupire konkurentnost, uključujući Plan za čistu industriju⁴, strategiju jedinstvenog tržišta⁵, Akcijski plan za kontinent umjetne inteligencije⁶, Uniju vještina⁷, uniju štednje i ulaganja⁸, ili Viziju za poljoprivredu i hranu⁹. Znatne mogućnosti otvorile su se i preispitivanjem kohezijske politike u sredini programskog razdoblja¹⁰.

U proteklim se mjesecima dodatno pojačao osjećaj da EU treba hitno rješavati svoje strukturne izazove, strateške slabosti i ovisnosti te zaštititi svoj socijalni model. Ako EU ne potakne ulaganja, produktivnost i inovacije neće držati korak sa sve zahtjevnijim geopolitičkim okruženjem te EU neće moći jamčiti svoju (gospodarsku) sigurnost i prosperitet, ni za buduće generacije. Iako ovaj jesenski paket europskog semestra pokazuje da se EU može osloniti na dobre gospodarske rezultate i rezultate na tržištu rada te podupirati socijalna postignuća, moramo ući u novu fazu rada u kojoj će se Komisija, zajedno s državama članicama, odlučno fokusirati na provedbu kako bi dodatno ojačala svoju konkurentnost i otpornost, sa snažnim naglaskom na konkretnim rezultatima i bitnim promjena na razini cijelog EU-a.

Za ostvarivanje prioriteta utvrđenih u Kompas konkurentnosti potrebno je hitno djelovanje na razini EU-a, nacionalnoj i regionalnoj razini. Europskim semestrom i dalje se podupiru naponi EU-a za bolju koordinaciju ekonomskih politika i politika zapošljavanja. Njime se osigurava i održiva konvergencija gospodarskih i socijalnih rezultata država članica i regija, među ostalim s pomoću dugoročnog proračuna EU-a, kako je navedeno u prijedlogu Komisije za višegodišnji financijski okvir (VFO)¹¹. U okviru europskog semestra, vođenog Kompasom konkurentnosti, i dalje će se pružati smjernice za pojedine zemlje kako bi se na operativan i transparentan način donijele mjere na nacionalnoj i podnacionalnoj razini. Ovim ciklusom europskog semestra dodatno će se pojačati analiza u raznim područjima koja su važna za provedbu programa Kompassa konkurentnosti i promicanje uzlazne socijalne konvergencije, u skladu s europskim stupom socijalnih prava. U godišnjem izvješću o jedinstvenom tržištu i

¹ [Draghijevo izvješće o konkurentnosti EU-a.](#)

² [Kompas konkurentnosti za EU, COM\(2025\) 30 final.](#)

³ Smanjenje birokracije, uklanjanje prepreka na jedinstvenom tržištu, omogućivanje učinkovitijeg financiranja, promicanje vještina i kvalitetnih radnih mjesta te poboljšanje koordinacije.

⁴ [Plan za čistu industriju – Europska komisija](#)

⁵ [Strategija jedinstvenog tržišta.](#)

⁶ [Akcijski plan za kontinent umjetne inteligencije | Izgradnja digitalne budućnosti Europe](#)

⁷ [Unija vještina – Europska komisija](#)

⁸ [Unija štednje i ulaganja – Financije – Europska komisija](#)

⁹ [Vizija za poljoprivredu i hranu – Poljoprivreda i ruralni razvoj](#)

¹⁰ [Inforegio – Modernizirana kohezijska politika: Preispitivanje u sredini programskog razdoblja](#)

¹¹ [Proračun EU-a za razdoblje 2028. – 2034.](#)

konkurentnosti, koje će biti objavljeno u siječnju, izvijestit će se o napretku Kompassa konkurentnosti.

Komisija je predložila da se znatan dio sredstava u okviru sljedećeg VFO-a usmjeri kroz nacionalne i regionalne partnerske planove i Europski fond za konkurentnost. Planovima bi se, među ostalim, trebalo učinkovito odgovoriti na sve ili velik dio izazova utvrđenih u kontekstu europskog semestra. To se posebno odnosi na relevantne preporuke za pojedine zemlje. Ciklus europskog semestra 2026. stoga će poslužiti kao poveznica sa sljedećim VFO-om.

Pokretanje europskog semestra 2026. – ključni prioriteti

Gospodarstvo EU-a pokazalo se otpornim, ali potrebno je daljnje djelovanje kako bi se potaknuo održiv i pravedan gospodarski rast u zahtjevnim okolnostima. Do 2024. realni BDP po stanovniku u EU-u bio je 4,1 % veći nego 2019.¹², a većina država članica nadoknadila je gubitke prihoda uzrokovane pandemijom. Zaposlenost u EU-u dosegla je povijesno visoke razine, sa stopom zaposlenosti od 76,2 % u drugom tromjesečju 2025.¹³ Ipak, ukupnu produktivnost koči i spoj zategnutog tržišta rada, kontinuiranog manjka vještina i radne snage te visokog udjela radnika na radnim mjestima s niskim plaćama u sektorima s ograničenom produktivnošću. U srednjoročnom razdoblju očekuje se da će gospodarstvo EU-a nastaviti rasti umjerenim tempom, pri čemu se predviđa da će rast BDP-a u 2025. i 2026. dosegnuti 1,4 % te se dodatno povećati na 1,5 % u 2027., a očekuje se da će zaposlenost nastaviti rasti i usporiti 2027. Nadalje, povećana sigurnosna prijetnja i sve veće trgovinske prepreke, koje već ometaju potencijalni rast, dovode do rizika u pogledu izgleda za rast.

Suočen s nepovoljnim međunarodnim gospodarskim okruženjem, demografskim trendovima i slabim rastom produktivnosti rada, EU mora poduzeti odlučne mjere za poticanje gospodarskog rasta, jačanje gospodarske sigurnosti i podupiranje konkurentnosti. To uključuje osiguravanje stabilnog makroekonomskog okruženja, daljnje promicanje istraživanja i inovacija u skladu s ciljem EU-a od 3 % ulaganja u istraživanje i razvoj te podupiranje uvođenja naprednih tehnologija, ulaganje u otpornost na klimatske promjene, okolišnu održivost i ljudski kapital, uključujući u području zdravstva. Ključno je i dodatno poboljšati funkcioniranje tržišta rada poboljšanjem protoka štednje u produktivna ulaganja, ubrzavanjem dekarbonizacije i snižavanjem cijena energije, smanjenjem strateške ovisnosti o trećim zemljama, jačanjem industrijskih kapaciteta Europe, poboljšanjem poslovnog okruženja, uključujući vladavinu prava, i smanjenjem administrativnog opterećenja. Bit će jednako važno ukloniti prepreke jedinstvenom tržištu, razviti prometnu infrastrukturu i infrastrukturu za čistu energiju, potaknuti digitalizaciju gospodarstva, smanjiti siromaštvo, osigurati uzlaznu socijalnu konvergenciju i poticati priuštivo i održivo stanovanje te poboljšati konkurentnost regija EU-a.

U tom kontekstu, današnjim jesenskim paketom pokreće se ciklus europskog semestra 2026. Paket sadržava Preporuku Komisije za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, Preporuku Komisije za preporuku Vijeća o ljudskom kapitalu u Uniji, Izvješće o mehanizmu upozoravanja u okviru postupka u slučaju makroekonomskih neravnoteža, Komisijin prijedlog Zajedničkog izvješća o zapošljavanju, ocjenu fiskalne situacije u državama

¹² Na temelju podataka Eurostata – [\[nama_10_pc\] Bruto domaći proizvod \(BDP\) i glavne komponente po stanovniku](#)

¹³ Eurostat – [Tržište rada EU-a – tromjesečni statistički podaci – Objašnjenje statističkih podataka – Eurostat](#)

članicama EU-a i jesensku komunikaciju o ocjenama u okviru nadzora nakon isteka programa¹⁴.

U nacrtu preporuke o ekonomskoj politici europodručja za 2026. države članice europodručja pozivaju se da u okviru Euroskupine djeluju pojedinačno i zajednički kako bi se povećala produktivnost i ojačala gospodarska sigurnost, uz istodobno očuvanje održivosti javnih financija. Kad je riječ o fiskalnoj politici, preporučuje da se u 2026. zadrži neutralan smjer fiskalne politike, i pritom omoguće diferencijacija i privremena fleksibilnost za potrošnju za obranu, u skladu s ciljevima iz srednjoročnih fiskalno-strukturnih planova i nacionalnom klauzulom o odstupanju¹⁵. Srednjoročnim fiskalnim strategijama trebala bi se očuvati održivost, no istodobno ostaviti prostora za odgovor na nove pritiske na potrošnju, posebno u vezi s obranom i konkurentnošću. Povećana potrošnja za obranu trebala bi biti popraćena mjerama za uklanjanje industrijskih uskih grla i uskih grla na tržištu rada te za poticanje integriranog tržišta EU-a za obrambenu opremu. Države članice trebale bi dovršiti provedbu svojih planova za oporavak i otpornost do kolovoza 2026., čime bi se osigurala apsorpcija dostupnih sredstava EU-a i iskoristile mogućnosti uvedene preispitivanjem kohezijske politike u sredini programskog razdoblja. Kako bi se povećala produktivnost, u preporuci se poziva na promicanje usavršavanja i prekvalifikacije, jačanje politika obrazovanja i osposobljavanja te na reforme za povećanje sudjelovanja na tržištu rada i poboljšanje kvalitete radnih mjesta. Potrebni su i daljnji naponi za smanjenje siromaštva i poboljšanje pristupa priuštivom i održivom stanovanju. U preporuci se poziva i na veća ulaganja u istraživanje i inovacije, prelazak na dekarbonizirano i digitalno gospodarstvo te smanjenje strateških ovisnosti. Države članice trebale bi poduzeti i mjere za produbljivanje jedinstvenog tržišta uklanjanjem unutarnjih prepreka, smanjenjem administrativnog opterećenja i pojednostavnjenjem propisa, te unaprijediti uniju štednje i ulaganja kako bi se privatni kapital učinkovitije usmjeravao u dugoročni rast. Naposljetku, u preporuci se poziva na dovršetak rada na digitalnom euru, jačanje međunarodne uloge eura i očuvanje financijske stabilnosti pomnim praćenjem rizika u bankarskom i nebankarskom sektoru.

Komisija prvi put predlaže preporuku Vijeća o ljudskom kapitalu u Uniji, kako je najavljeno u Uniji vještina¹⁶. Poziva države članice da hitno počnu raditi na rješavanju problema nedostatka vještina, s naglaskom na sektorima koji su strateški za gospodarstvo EU-a. To uključuje jačanje osnovnih vještina, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te visokog obrazovanja, posebno u određenim područjima znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM), kako bi se izgradili čvrsti temelji za veću produktivnost, konkurentnost i digitalnu suverenost, uključujući financijsku i digitalnu pismenost te pismenost u području umjetne inteligencije. Komisija prepoznaje digitalne vještine kao dio skupa ključnih vještina za suvremeni život i poziva države članice da bolje iskoriste informacije o vještinama, smanje prepreke za ulazak u profesije i osiguraju brže priznavanje kvalifikacija u strateškim sektorima za državljane EU-a i trećih zemalja. Preporuka se temelji na procjeni trenutnog manjka radne snage i budućim predviđanjima nedostatka vještina, uzimajući u obzir trenutačno dostupne

¹⁴ Jesenska komunikacija Komisije 2025. o ocjenama u okviru nadzora nakon isteka programa C(2025)9069 final. Komisija u okviru nadzora nakon isteka programa dvaput godišnje provodi ocjenjivanje država članica europodručja koje su koristile program financijske pomoći. Cilj je ocijeniti gospodarsku, fiskalnu i financijsku situaciju države članice kako bi se osiguralo da je zadržala sposobnost otplate duga. U Komunikaciji se navodi da je svih pet ocijenjenih država članica zadržalo sposobnost otplate svojeg duga.

¹⁵ Komisija je predložila aktivaciju nacionalne klauzule o odstupanju u okviru plana ReArm Europe koji je Europska komisija predložila u ožujku 2025. kako bi se povećala potrošnja za obranu u EU-u.

¹⁶ Komunikacija Komisije od 5. ožujka 2025., „Unija vještina” (COM(2025) 90 final). Predviđena pravna osnova je članak 148. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

vještine i sposobnost naših sustava obrazovanja i osposobljavanja da se nose s potrebama tržišta rada EU-a.

U Izvješću o mehanizmu upozoravanja utvrđeno je da bi za sedam država članica trebalo provesti detaljna preispitivanja kako bi se procijenilo jesu li pogođene neravnotežama. Izvješćem se pokreće godišnji krug provedbe postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže, čiji je cilj otkrivanje, sprečavanje i ispravljanje neravnoteža koje negativno utječu ili bi mogle negativno utjecati na pravilno funkcioniranje gospodarstva države članice ili EU-a u cjelini. U izvješću se na temelju ekonomskog tumačenja tablice rezultata za postupak u slučaju makroekonomske neravnoteže navode države članice koje su možda pogođene ili bi mogle biti pogođene neravnotežama. Za te će se države članice sljedećeg proljeća pripremiti detaljna preispitivanja. To se odnosi na Grčku, Italiju, Mađarsku, Slovačku, Rumunjsku, Nizozemsku i Švedsku i provodi se u okviru praćenja neravnoteža ili prekomjernih neravnoteža utvrđenih 4. lipnja 2025.¹⁷

U Zajedničkom izvješću o zapošljavanju prati se provedba smjernica za zapošljavanje i europskog stupa socijalnih prava. Izvješće sadržava najnovije informacije o napretku u postizanju glavnih i nacionalnih ciljeva EU-a za 2030. u pogledu zapošljavanja, jačanja vještina i smanjenja siromaštva. Ono pokazuje da je EU na dobrom putu da ostvari cilj zapošljavanja od 78 %. Istodobno se očekuje usporavanje rasta zaposlenosti, dok se nezaposlenost stabilizira. Ipak, i dalje postoje znatne regionalne razlike među zemljama i unutar njih. Razlika u produktivnosti EU-a u odnosu na mnoga napredna gospodarstva dodatan je problem. U 2024. gotovo je svaki dvanaesti radnik bio izložen riziku od siromaštva. Manjak radne snage i dalje je prisutan, djelomično zbog loših radnih uvjeta u nekim sektorima, a očekuje se da će se i povećati zbog demografskih promjena i novih potreba za vještinama. Potrebni su znatni dodatni naponi kako bi se ostvarili ciljevi da 60 % odraslih osoba svake godine sudjeluje u osposobljavanju i da se broj osoba izloženih riziku od siromaštva i socijalne isključenosti smanji za najmanje 15 milijuna. U izvješću se analiziraju i potencijalni rizici za uzlaznu socijalnu konvergenciju na temelju okvira za socijalnu konvergenciju¹⁸. To pokazuje da su države članice uglavnom povećale sudjelovanje na tržištu rada, iako rezultati zapošljavanja određenih skupina stanovništva i dalje zaostaju, uključujući mlade, osobe s invaliditetom i Rome. U području vještina i obrazovanja, kao i u socijalnom području, rizici za uzlaznu konvergenciju i dalje su prisutni unatoč blagim poboljšanjima. Bez jačanja mjera politike, među ostalim promicanjem kvalitetnih radnih mjesta, ulaganjem u ljudski kapital i oslanjanjem na djelotvoran socijalni dijalog, ta kretanja mogu pogoršati postojeće probleme i ugroziti konkurentnost EU-a.

Komisija predstavlja i svoju ocjenu fiskalnog stanja država članica. Ta se ocjena sastoji od: (i) komunikacije u kojoj se analiziraju fiskalna kretanja u svim državama članicama i ocjenjuje je li devet država članica na koje se trenutačno primjenjuje postupak u slučaju prekomjernog deficita¹⁹ poduzelo djelotvorne mjere za rješavanje svojeg prekomjernog deficita, (ii) mišljenja Komisije o nacrtima proračunskih planova 17 država članica europodručja za 2026.; i (iii) izvješća na temelju članka 126. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije o usklađenosti s kriterijima deficita i duga. Komisija će u proljeće 2026. ponovno ocijeniti fiskalno stanje država članica, uključujući trenutačno stanje provedbe srednjoročnih planova i mjera poduzetih u okviru postupka u slučaju prekomjernog

¹⁷ [Europski semestar 2025.: Komunikacija o proljetnom paketu.](#)

¹⁸ U skladu s Uredbom (EU) 2024/1263.

¹⁹ Austrija, Belgija, Francuska, Malta, Italija, Rumunjska, Mađarska, Poljska i Slovačka.

deficita, na temelju godišnjih izvješća o napretku koja države članice trebaju dostaviti do 30. travnja 2026.

Daljnji koraci i smjernice za ciklus europskog semestra 2026.

Europski semestar i dalje je ključan okvir za koordinaciju ekonomskih i socijalnih politika te politika zapošljavanja na razini EU-a. Komisija će u proljeće 2026. dostaviti preporuke za pojedine zemlje na temelju izazova utvrđenih u izvješćima za pojedine zemlje. Ciklus 2026. bit će prvi koji će se baviti periodom nakon operativnog razdoblja Mehanizma za oporavak i otpornost. Preporuke za pojedine zemlje za 2026. temeljit će se na sveobuhvatnom skupu preporuka za pojedine zemlje upućenih državama članicama 2025. i ostat će usmjerene na ostvarivanje prioriteta utvrđenih u Kompasima konkurentnosti. U njima će se uzeti u obzir napredak u provedbi preporuka za pojedine zemlje za 2025., posebno u okviru provedbe planova za oporavak i otpornost, te će se istodobno uzeti u obzir novi izazovi i potrebe. Analiza prioritetnih područja koja su ključna za poboljšanje konkurentnosti, u skladu s Kompasom konkurentnosti, produbit će se i proširiti kako bi se donijele jasnije preporuke. Izvješća za pojedine zemlje sadržavat će dublju analizu regionalne konkurentnosti. Time će se osigurati čvrst temelj za utvrđivanje potreba za reformama i ulaganjima na nacionalnoj i regionalnoj razini, koji će služiti i kao most za usmjeravanje sredstava EU-a u okviru sljedećeg VFO-a.

Komisija će produbiti dijalog s dionicima kako bi se pojačalo sudjelovanje javnosti i nacionalna odgovornost. Komisija će svoju analizu i preporuke temeljiti na poboljšanom strukturiranom dijalogu s vladama, regionalnim i lokalnim tijelima, socijalnim partnerima i organizacijama civilnog društva. Te će se razmjene odvijati u ključnim fazama postupka i fokus će biti na načinu na koji države članice provode preporuke za pojedine zemlje za 2025., na utvrđivanju novih izazova te na postojećim ili budućim mjerama politike za rješavanje utvrđenih izazova. Bliska suradnja s Europskim parlamentom i Vijećem i dalje će jamčiti transparentnost, demokratsku odgovornost i učinkovitu suradnju tijekom cijelog ciklusa semestra.